

System oceniania z religii dla klasy 4 liceum na 1 lekcję religii tygodniowo
według podręcznika „Szczęśliwi, którzy żyją miłością” nr AZ-34-01/18-KI-30/23
zgodnego z programem nauczania nr AZ-3-01/18 oraz AZ-4-01/18

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopelniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu diecezjalnym, powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Przedmiot oceny	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania	dokładna znajomość tekstu, melodii	dobra znajomość tekstu, melodii	niezbyt dokładna znajomość tekstu	fragmentaryczna znajomość tekstu	brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	- wykonane wszystkie zadania - staranne pismo - własne materiały - ilustracje itp.	- starannie prowadzony - wszystkie zadania	- zapis staranny - luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	- ćwiczenia czytelne - braki w zadaniach (do 40% tematów)	- pismo niestaranne - liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	brak podręcznika
3. Prace domowe	- staranne wykonanie - treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach - dużo własnej inwencji - twórcze	- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem - staranne - czytelne - rzeczowe	- wskazują na zrozumienie tematu - niezbyt twórcze	- powiązane z tematem - niestaranne	- widać próby wykonania pracy - na temat	- praca nie na temat - brak rzeczowości w pracy - brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	- wiadomości zawarte w podręczniku - wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język - używanie prawidłowych pojęć	- wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem - odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	- wyuczone na pamięć wiadomości - uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami - potrzebna pomoc nauczyciela	- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć - odpowiedź niestaranna - częste pytania naprowadzające	- słabe wiązanie faktów i wiadomości - chaos myślowy i słowny - odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy - dużo pytań pomocniczych	brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	- uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji - korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	- uczeń zawsze przygotowany do lekcji - często zgłasza się do odpowiedzi - wypowiada się poprawnie	stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	mało aktywny na lekcjach	niechętny udział w lekcji	lekceważący stosunek do przedmiotu.

6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	• wielokrotnie pomaga w różnych pracach • pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, wykazuje dużo własnej inicjatywy • aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych	• starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania • przejawia postawę apostolską	• niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie			
---	--	---	--	--	--	--

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Kochać, by szczęśliwie żyć	• podaje prawdę, że Bóg ma plan (pomysł) na życie człowieka, • uzasadnia związek dążenia do szczęścia z prawdą i posłuszeństwem Bogu (C.1.2), • definiuje pojęcie: miłość (C.13.1), • wyjaśnia, w czym przejawia się miłość Boga do człowieka, • wyjaśnia, dlaczego do pocucia bezpieczeństwa konieczne jest stawianie sobie granic i życie według norm, • wyjaśnia sens pracy ludzkiej (C.16.7), • omawia i ocenia różne sposoby pozyskiwania dóbr (C.16.8), • wyjaśnia zagrożenia płynące z pracoholizmu, • uzasadnia wartość pracy ze względu na bliźnich, zwłaszcza na swoją rodzinę, • charakteryzuje uczestnictwo chrześcijanina w życiu społecznym (E.11.1), • wskazuje potrzebę podejmowania pracy ze względu na społeczeństwo, do którego należy.	• wyjaśnia, że człowiek może być w pełni szczęśliwy, gdy realizuje pomysł Boga na swoje życie, • wyjaśnia, dlaczego ludzie (nie zawsze) pragną relacji trwalszych niż emocje, • uzasadnia, że poczucie bycia kochanym daje poczucie wewnętrznej siły, by iść dalej w życiu, • podaje, kiedy praca prowadzi do szczęścia, wzmacnia poczucie własnej wartości i jest szansą samorealizacji, • wyjaśnia, dlaczego bezczynność degraduje umysł i ciało człowieka, • omawia sposoby właściwego korzystania z dóbr ziemskich, wskazując na granice uprawnionej autonomii rzeczywistości ziemskich (C.16.3).	• wyjaśnia, dlaczego człowiek nie jest w pełni szczęśliwy, szukając szczęścia poza Bogiem, • uzasadnia, że człowiek potrzebuje miłości do właściwego rozwoju duchowego i emocjonalnego, • uzasadnia, że praca jest darem Bożym, • krytycznie ocenia postawę wykorzystywania pracy innych.	• interpretuje fragment Ps 1, • charakteryzuje możliwości odpowiedzi człowieka na miłość Boga i ludzi, • charakteryzuje pracę jako konieczny element rozwoju człowieka (intelektualny, duchowy...), • uzasadnia, że praca jest podstawowym dobrem społeczeństwa i musi się kierować zasadami etyki, • wyjaśnia sens zasady „bardziej być niż więcej mieć”.	• krytycznie ocenia obraz „miłości” kreowanej przez media, • charakteryzuje najważniejsze przesłania encykliki <i>Laborem exercens</i>.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Kochać, by służyć	- definiuje pojęcia: człowiek, dusza, duch, - wyjaśnia, że miłość człowieka jest odpowiedzią na miłość Boga, - wyjaśnia, na czym polega odkupieńczy plan Boga, - mówi z pamięci słowa przysięgi małżeńskiej, - uzasadnia, że małżeństwo jest sakramentem w służbie drugiemu człowiekowi (B.7.2), - podaje, co jest celem małżeństwa, - uzasadnia, że sakramentu małżeństwa udzielają sobie nawzajem narzeczeni, - podaje, kto i w jaki sposób sprawuje sakrament święceń.	- uzasadnia zamiar Boga wobec człowieka (A.11.4), - wyjaśnia, na czym polega jedność duszy i ciała w człowieku, - interpretuje teksty i czynności obecne w liturgii sakramentu małżeństwa (B.7.3), - charakteryzuje małżeństwo w perspektywie królestwa Bożego, - definiuje pojęcia: „rozwód”, „separacja”, „orzeczenie o nieważności małżeństwa”, - wyjaśnia różnicę między rozwodem cywilnym a orzeczeniem o nieważności małżeństwa, - uzasadnia, że święcenia to sakrament w służbie drugiemu człowiekowi (B.7.2), - charakteryzuje teologię sakramentu święceń (B.7.1).	- uzasadnia wartość „węzła małżeńskiego”, - wymienia drogi prowadzące do pełnej miłości małżeńskiej, - wymienia i charakteryzuje postawy i zachowania zagrażające miłości małżeńskiej, - wymienia i charakteryzuje warunki i przeszkody do zawarcia małżeństwa, - podaje formę i treść sakramentu święceń, - wyjaśnia znaczenie celibatu.	- interpretuje teksty biblijne o stworzeniu człowieka, - krytycznie ocenia błędne koncepcje miłości małżeńskiej, - interpretuje tekst biblijny o nierozzerwalności małżeństwa (Mt 19,3-9), - interpretuje tekst biblijny o powołaniu Szymona Piotra.	omawia przymioty świadczące o duchowości człowieka oraz czynniki, które na nią wpływają.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca

III. Kochać, by zmieniać świat	• definiuje pojęcia: ojczyzna, region, mała ojczyzna, • wyjaśnia, na czym polega patriotyzm (E.7.4), • wyjaśnia, dlaczego życie w prawdzie jest realizacją przykazania miłości, • wymienia warunki ujawniania prawdy i zachowania tajemnicy, • przedstawia destrukcyjne działanie kłamstwa (C.17.5), • definiuje, czym są uzależnienia i wymienia ich przyczyny, • uzasadnia, że człowiek powinien rozumnie korzystać z tego, co posiada, • definiuje pojęcie „prawa człowieka”, • wymienia niebezpieczeństwa postępu cywilizacyjnego, • uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10).	• omawia obecność wątków religijnych w kulturze narodu polskiego (literatura, muzyka, pieśni, sztuka) i rolę religii w kształtowaniu patriotyzmu i postaw społecznych (E.7.3), • wyjaśnia i wskazuje, jakie niebezpieczeństwa niesie kosmopolityzm (E.7.5), • uzasadnia wartość niezależnej od podmiotu prawdy obiektywnej w życiu osoby (C.2.3), • uzasadnia, dlaczego należy zachowywać umiar we wszystkich dziedzinach życia, • podaje, kto i w jaki sposób może pomóc uzależnionym, • wymienia i omawia podstawowe prawa człowieka, • wyjaśnia znaczenie praw człowieka dla rozwoju indywidualnego i społecznego, • objaśnia sposoby walki z zagrożeniami globalizacji (C.16.11), • wyjaśnia, na czym polega zrównoważony rozwój.	• uzasadnia, że miłość do Ojczyzny można porównać do miłości wobec matki, • wymienia obowiązki, które wynikają z odpowiedzialności za Ojczyznę (płacenie podatków, troska o rozwój kultury, suwerenność państwa), • uzasadnia, że Europa powinna być ojczyzną ojczyzn i wspólnotą ducha, • podaje, czym jest wojna informacyjna, • wyjaśnia, na czym polega manipulacja prawdą w mediach, • uzasadnia zło hejtu i podaje, jakie niesie ze sobą konsekwencje, • wyjaśnia znaczenie braku akceptacji siebie w drodze do uzależnienia, • uzasadnia, że ryzykowne zachowania niosą ze sobą nieodwracalne konsekwencje, • wymienia kategorie (rodzaje) praw, • wskazuje na zagrożenia płynące z postawienia ekonomii nad dobrem osoby.	• charakteryzuje znaczenie ojczyzny w życiu chrześcijanina, • uzasadnia rolę prawdy jako gwarancji trwania w miłości, • wskazuje rolę wiary w Boga w dążeniu do wolności od uzależnień. • wskazuje plusy i minusy globalizacji, • wyjaśnia, na czym polega grzech ekologiczny w oparciu o encyklikę „Laudato si”.	• wykazuje związek między prawami człowieka a rozwojem jednostkowym i społecznym, • omawia nauczanie Kościoła na temat o ruchów ekologicznych.
--	--	---	--	---	---

SEMESTR II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Kochać, by troszczyć się o życie	• omawia konsekwencje stworzenia człowieka mężczyzną i kobietą (A.11.3), • podaje przykłady ról społecznych uwarunkowanych płciowo (C.15.6), • wskazuje związek między seksualnością a godnością ludzką (C.15.4), • podaje, że zaburzenia osobowościowe prowadzą do osobistej traumy, • wyjaśnia, że życie ludzkie jest święte (C.14.2), • uzasadnia potrzebę głoszenia wartości życia (C.14.3), • wymienia sposoby poszanowania życia i godności człowieka: zdrowie (C.14.4), • przedstawia naukę Kościoła na temat <i>in vitro</i> (C.14.5), • wymienia zagrożenia płynące z antykoncepcji i aborcji (C.14.10), • wymienia powody, dla których kobiety decydują się na aborcję, • wymienia indywidualne i społeczne konsekwencje aborcji, • charakteryzuje eutanazję jako wykroczenie przeciwko piątemu przykazaniu (C.14.10), • wymienia formy obrzędów pogrzebu (B.9.4).	• przedstawia sens ludzkiej płciowości (C.15.7), • wskazuje różnice prowadzące do integralności płciowej (C.15.5), • charakteryzuje uczestnictwo chrześcijanina w życiu społecznym (E.11.1), • opisuje zagrożenia ideologii <i>gender</i>, odnosząc je do niewłaściwie definiowanej relacji natura – kultura (C.15.13), • uzasadnia naukę Kościoła na temat <i>in vitro</i> (C.14.5), • wymienia naukowe i religijne argumenty za poszanowaniem życia, • wymienia sposoby poszanowania życia i godności człowieka: badania naukowe, integralność cielesna (C.14.4), • charakteryzuje stanowisko Kościoła wobec manipulacji biomedycznych, • prezentuje naukę Kościoła dotyczącą życia wiecznego i podaje przykłady zastosowania jej we własnym życiu (A.24.1).	• wymienia argumenty przemawiające za celowością stworzenia mężczyzny i kobiety, • uzasadnia, że płciowość wywiera wpływ na wszystkie sfery życia osoby ludzkiej, na jedność ciała i duszy, • uzasadnia, że płciowość jest Bożym darem, • charakteryzuje indywidualne i społeczne konsekwencje patologii płciowości, • wyjaśnia, na czym polega naprotechnologia, • opisuje, na czym polega naturalny rytm płodności, • wymienia owoce stosowania naturalnych metod w małżeństwie, • wymienia środki antykoncepcyjne i charakteryzuje ich działanie, • charakteryzuje zagrożenia wynikające z rozwoju nowoczesnej nauki, • wyjaśnia nauczanie Kościoła wobec kremacji ciał, • opowiada o męczeństwie rodziny Ulmów z Markowej.	• uzasadnia, że ideologia <i>gender</i> podważa zamysł Boga wobec ludzkiej płciowości, • uzasadnia, że naprotechnologia uwzględnia naturę człowieka i Boży plan, • uzasadnia, dlaczego aborcja narusza prawa i godność człowieka, • omawia nauczanie Kościoła na temat uporczywej terapii, • omawia nauczanie Kościoła na temat transplantologii, • interpretuje tekst biblijny: Rz 14,7-8.	• poddaje krytyce poglądy podważające chrześcijańską wizję płciowości, • wyjaśnia, na czym polega duchowa adopcja dziecka poczętego, • uzasadnia rolę etyki w ingerencji współczesnej medycyny w życie człowieka.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Kość, by żyć w rodzinie	- definiuje pojęcia: wierność, czysta miłość, wstyd, wstydlivość (C.15.2), - opisuje, na czym polega czystość i jej wartość przed małżeństwem (C.15.8), - podaje przykłady pracy nad czystością serca (C.15.10), - opisuje, na czym polega czystość i jej wartość w małżeństwie (C.15.8), - wyjaśnia, że dziecko jest darem Boga i owocem miłości rodziców (C.15.11), - wymienia wykroczenia przeciw godności małżeńskiej (cudzołóstwo, rozwód, kazirodztwo, wolny związek, poligamia), - wymienia obowiązki rodziców wobec dzieci (C.13.3, E.13.1), - omawia znaczenie modlitwy w rodzinie (E.13.2), - definiuje pojęcia: miłość, wdzięczność i szacunek w kontekście czwartego przykazania (C.13.1), - wymienia obowiązki dzieci wobec rodziców, wiążąc je z czcią, jaka należy się samemu Bogu (C.13.3, E.13.1), - uzasadnia, że rodzina jest jedną z najważniejszych wartości w życiu człowieka, - wymienia cechy miłości w aspekcie chrześcijańskim, - podaje przykłady osób oraz świętych kierujących się miłością (C.15.3).	- wyjaśnia, jak troszczyć się o czystość w miłości (C.15.9), - opisuje istotę miłości małżeńskiej i jej cechy (C.15.1), - charakteryzuje wykroczenia przeciw godności małżeńskiej, - charakteryzuje obowiązki ojca oraz obowiązki matki, - analizuje zadania rodziny w Bożym planie stworzenia (C.13.2), - wymienia i charakteryzuje zagrożenia dla współczesnej rodziny, - omawia Kartę Praw Polskich Rodzin, - wymienia najważniejsze prawa rodziny.	- wyjaśnia rolę narzeczeństwa, - wyказuje wpływ wartości (miłość, wierność, odpowiedzialność i nierozzerwalność) na trwałość małżeństw, - uzasadnia wartość podejmowania świadomej decyzji o poczęciu dziecka, - wyjaśnia, na czym polega odpowiedzialne rodzicielstwo, - wyjaśnia, kiedy dziecko nie jest zobowiązane być posłusznym rodzicom, - uzasadnia obowiązek pomocy rodzicom w trudnych sytuacjach i podeszłym wieku, - uzasadnia potrzebę powstania Karty Praw Rodziny i omawia genezę jej powstania, - omawia cele Dnia Praw Rodziny obchodzonego w Polsce, - wyjaśnia, dlaczego w Polsce obchodzimy Dzień Praw Rodziny 22 października.	- uzasadnia wartość podejmowania dojrzałej decyzji o małżeństwie, - wyjaśnia, dlaczego Kościół w swoim nauczaniu przestrzega przed praktyką mieszkania bez ślubu, - interpretuje „Hymn o miłości” św. Pawła, - wskazuje różnice między miłością prawdziwą a pseudomiłością.	uzasadnia, że odpowiedzialne rodzicielstwo wymaga składania daru z siebie.

SEMESTR I i II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Kochać, by świętować	• omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem i ich kontekst (A.15.1), • wymienia motywy przyjścia Boga na ziemię (A.13.2), • wyjaśnia istotę świąt Bożego Narodzenia, • uzasadnia, że Bóg cierpliwie i miłością czeka na grzeszników, • podaje przykłady nawróceń (F.1.5), • uzasadnia szkodliwość stosowania mechanizmów zła w życiu człowieka, • wyjaśnia, że miłosierdzie realizuje się w konkretnych czynach, • uzasadnia, że Jezus przez śmierć i zmartwychwstanie wziął na siebie nasz los.	• wyjaśnia podwójną naturę Osoby Jezusa Chrystusa (A.13.3), • uzasadnia potrzebę duchowego przygotowania się do świąt, • wyjaśnia, że przyjmując postawę miłosiernego ojca, przeżywamy prawdziwą radość, • uzasadnia, że Bóg przygotował dla niego nową misję, która warto realizować, • wyjaśnia, kiedy człowiek znajduje się w sieci manipulacji zastawionej przez innych, • wyjaśnia, że śmierć i zmartwychwstanie Jezusa są wyrazem jego miłości wobec ludzi, • wyjaśnia, że zmartwychwstanie Chrystusa jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania.	• wymienia regionalne tradycje bożonarodzeniowe, • uzasadnia wartość i sens zwracania się o pomoc do Boga w trudnych sytuacjach, • wyjaśnia, że przebaczenie innym daje smak wieczności w duszy, • wyjaśnia, że Jezus leczy poranione serca, • charakteryzuje różne postawy ludzi względem faktu zmartwychwstania.	• interpretuje tekst wybranej kolędy, • interpretuje perykopę o cudownym połowie ryb, • uzasadnia, że Bóg pragnie, by człowiek pozostawił zło i patrzył w stronę przyszłości, • uzasadnia, że potrzebuje Kościoła, w którym może doświadczać miłosierdzia Jezusa Chrystusa, • interpretuje tekst z Pierwszego Listu do Koryntian w kontekście grzechu pierworodnego.	• interpretuje fragmenty prologu św. Jana, • wyjaśnia alegorie w przypowieści o miłosiernym Samarytaninie.